

ta TAMÁSI
ÁRON
SZÍNHÁZ 2023/
2024



A színház fenntartója
Sepsiszentgyörgy
Megyei Jogú Város Tanácsa

Az előadás a Suhrkamp Verlag AG engedélyével,
a Hofra Kft. közvetítésével jött létre.

A műsorfűzetet szerkesztette: Garai Judit
Plakát, grafika: Wanek Ferenc

Bemutató: 2024. június 28., 29.

KURÁZSI: PÁL FERENCZI GYÖNGYI

KATTRIN: KORODI JANKA

EILIF: KÓNYA-ÜTŐ BENCE

STÜSSZI: VASS ZSUZSANNA

PAP: ERDEI GÁBOR

SZAKÁCS: KOLCSÁR JÓZSEF

YVETTE: SZALMA HAJNALKA

PARASZTASSZONY: GAJZÁGÓ ZSUZSA

ZSOLDOSVEZÉR, EZREDES, ÍRNOK,

ZÁSZLÓS: PÁLFFY TIBOR

TOBORZÓ, ŐRMESTER, FIATAL KATONA,

PARASZTFIÚ: PIGNITZKY GELLÉRT

ŐRMESTER, FÉLSZEMŰ, KATONA:

VARSÁNYI SZABOLCS

NARRÁTOR, DOBOS: VERESS ALBERT

ZONGORISTA: SZŐCS BOTOND

RENDEZŐ: HEGYMEGI MÁTÉ

FORDÍTOTTA: UNGÁR JÚLIA

DRAMATURG: GARAI JUDIT

JELMEZTERVEZŐ: PETŐ KATA

TÉR: HEGYMEGI MÁTÉ

VILÁGÍTÁSTERVEZŐ: MARKÓ ZSOLT

ZENEI VEZETŐ: KÓNYA-ÜTŐ BENCE

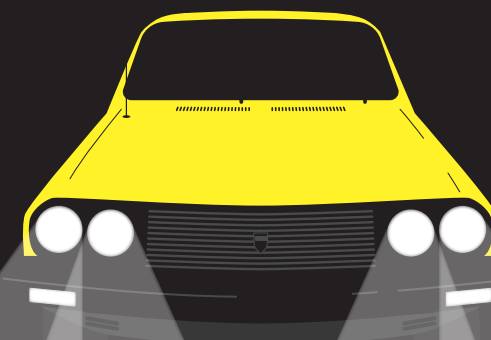
ÜGYELŐ: VERES BARTHA EDIT

SÚGÓ: DOBRA MÁRIA MAGDOLNA

BERTOLT BRECHT – PAUL DESSAU

KURÁZSI ÉS GYEREKEI

RENDEZŐ: HEGYMEGI MÁTÉ



AZ ELŐADÁS ZENEI VILÁGÁRÓL KÓNYA-ÜTŐ BENCE ZENEI VEZETŐ, SZÍNÉSZ, VALAMINT SZŐCS BOTOND ZONGORISTA:

Kónya-Ütő Bence: Én már dolgoztam színészként Brecht-darabokban többször. Volt *A városok dzsungelében* hét éve itt, a színházban, aztán következett a *Koldusopera*, aminek a zeneszerzője Brecht másik állandó partnere, Kurt Weill. Zenei vezetőként pedig rengeteg előadást jegyzek, de ez az első Brecht és zenei vezetés együtt. Először meglepett, hogy erre Hegymegi Máté rendező engem kér föl, mert féltem, hogy ez a munka meghaladja a képességeimet, de végül megtaláltam, hogy a kreativitásom és a szakmaiságom hogyan tud Dessau zenéjével találkozni, egyensúlyba kerülni, és épp ma sikerült azt mondanom valamelyik kollégámnak – egy héttel a bemutató előtt –, hogy kezdenek úgy megszólalni a zenék, ahogyan elképzeltem.

Szőcs Botond: Nekem zenészként ez az első találkozásom Brechttel és a zeneszerzővel, Paul Dessauval. És egyébként ezzel a zenei vonallal is, mert Dessau többnyire az expresszionista irányzatot képviseli. Ez a 20. század első fele, tehát közvetíti a zene azt a sok borzalmat is, ami történt abban az időszakban, gondoljunk csak a két világháborúra. Viszont a próbafolyamat során, a zenei vezetésnek, a szövegeknek és a rendezésnek köszönhetően ez a mai kor zenéjéhez nagyon közel került. Amikor Bencével elkezdtek tanulmányozni a songokat, akkor a kotta olyan volt számunkra, mint egy lexikon: szó szerint meg kellett fejtenünk. Teljesen máshogy kellett közelítenünk hozzá, mint eddig bármelyik komolyzenei vagy színházi zenei kottához. A Kurácsi eredeti zenekari felállításában többnyire fúvósok szerepelnek, valamint dob, gitár és zongora, illetve harmonika, amit Bence meg is szólaltat az előadás egy pontján. Ahogyan az áthangszerelés megtörtént, maradt a dob, a zongora, a harmonika és fontos szerepe lesz még a szaxofonnak is.

Kónya-Ütő Bence: Térjünk is ki a zenekarra. Hála istennek Boti még nem végezte el a színművészetit, úgyhogy van egy igazi zenészünk. Az ő partnerei viszont mind színészek. Vass Zsuzsanna szaxofonozik, Korodi Janka kiválóan megtanult egy jelenet miatt dobolni, jómagam harmonikázom, és Veress Albert barátunk, a Csíki Játékszín igazgatója pedig elvállalta a dobszólamot. Tekintve a bemutató dátumát, hisz június végén van, az összes dobos már megkezdte a fesztiválszezont, így Veress Albert szó szerint kihúzott minket a bajból. A legkomolyabb kihívást a zenekarnál egyébként az jelentette, hogy ne nyúljunk a zongoraszólamhoz, ne bontsuk szét a dalok struktúráját, hanem próbáljunk meg úgy játszani, ahogy az meg van írva, nyilván a jelenetek hely-

zeteihez igazodva, és ehhez passzítsunk egy mai kortárs dobhangzást. Ennek mentén a legnagyobb küzdelem és egyben legnagyobb eredmény Eilifnek, Kurácsi vakmerő fiának – akit egyébként én játszom – és anyjának duettjével kapcsolatos. Ha ránézel a kottára, nem érthető, elsőre, másodszorra, de még harmadszorra is nehezen. Szerintem Dessau itt lett mérges Brechtre, hogy „írok neked egy olyan dalt, amit senki sem tud elénekelni”. Na, és ezt sikerült nagyon konkrét, mai, szinte hiphopos hangzássá tenni.

Szőcs Botond: A másik dal, amit kiemelnék, az *A Hórák dala*, amit a tábori lelkész (Erdei Gábor) énekel. A kezünkben volt a kotta, a dalszöveg, de nem akart összeállni, akkor tisztázódott le, akkor nyugodtunk meg, amikor jelenetbe került, mert éreztük, hogy itt mi az irány, és mert a színész és a rendezés pozícióba helyezte ezt a különleges dalt.

Kónya-Ütő Bence: Elég bonyolultnak tűnő zenékről van szó, és a legnagyobb munkát az jelentette, hogy a színészek ne féljenek ezektől a song-részekről, mert különben soha a bűdös életben nem fogják élvezni. Botival minden színésznél meg kellett találnunk azt az egyénre szabott módszert, hogy megszeressék a dalaikat és játszani tudjanak velük. Ez megtörtént. Ugyanez vonatkozik az új hangszereken játszó kollégákra, Korodi Jankára és Vass Zsuzsannára. Biztonságos struktúrából, és nem az improvizatív zenészek által könnyen kódolható jelekből dolgoztunk, legyen ez kotta vagy végszó vagy feeling, amely nem profi zenészeknél is jól, izgalmasan, ugyanakkor megnyugtatóan működik.



HEGYMEGI MÁTÉ RENDEZŐ A DARABVÁLASZTÁSRÓL, A TÁRSULATRÓL ÉS A DACIÁRÓL:

Ebben az évadban két olyan színház is volt, ahova negyedszerre hívtak vissza. Az egyik ez a társulat. Eddig azt hittem, ilyen esetben a harmadik anyag kiválasztása a legnehezebb, de rájöttem, hogy dehogy is, a negyedik az. Itt a csapattal három, nagyon különböző előadáson dolgoztunk eddig. Ezek után roppant nehéz úgy rendezni, hogy ne legyél önismétlő, és ne pusztán daczból csinálj valami teljesen mást. Az előző három – a *Barbárok*, a *Jógyerek*ek képek könyve és a *Gyévuska* – másképp, de formailag markáns előadás volt, ezért döntöttem úgy, hogy most egy sokkal színészközpontúbb darabot szeretnék rendezni, a színész, annak idegrendszere álljon a központban, és eköré szerveződjön a forma. Másrészt viszont a társulatban van egy olyan színész, Pál Ferenczi Gyöngyi, aki szerintem kiválóan el tudja játszani Kurácsit, és ez nem kis dolog. A többi színésznek is olyan plusz dolgokat kell csinálnia – gondolok itt elsősorban a Kurácsi gyerekeit játszó szereplőkre –, ami ugyancsak egyedülálló, nem minden társulatban lehetne így kiosztani ezeket a szerepeket.

Brecht-darabot sosem rendeztem még. Nagy kihívás, de ezért is választottam. Brecht ugyanis nem darabot, hanem színházat ír, hiszen rendező-íróként nagyon határozott gondolata van arról, hogy honnan hova juttat el egy jelenetet, mind tartalmilag, mind formailag, mind hatásmechanizmus mentén. Meg kellett találnom, hogy az én színházi, rendezői formavilágommal ez hol és hogyan tud találkozni úgy, hogy ne menjen teljesen szembe az eredeti szándékkal, de meglegyen benne a mi olvasatunk.

És ehhez kapcsolódik a fő díszletelemünk gondolata is, ami egy 1310-es, gyönyörű, sárga Dacia, ami itt állt eddig Kovászna megyében, egy udvaron. Brechtnél a szekeret, ami valójában egy ekhós szekér, Kurácsi végighúzza a háborún. Ezt lehet absztrakt módon is értelmezni, volt már erre számtalan példa, de mi azt kerestük, hogy ma ez mit jelent, és emellett a színházban nagyon nehezen ábrázolható motívumot, a haladást, az úton levést is meg tudjuk mutatni. Így esett a választásom erre a régi Daciára, amihez ma is mindenkinek van, lehet viszonya. A színház bérelt egy műhelyt, ahol a műszak elképesztő nagy munkával átalakította ezt az autót díszletelemmé, és azt is megoldották, hogy be lehessen vinni a Kamaraterembe, ahol nincs lift, nincs erre alkalmas ajtó sem, látszólag, csak lépcsők és szűk járatok. De megoldották, és elképesztő, mennyi mindent tud ez a kocsik ebben a kicsi térben.